

ЮИДП СЛИВЕН
ТП „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО ТВЪРДИЦА“

8890 Твърдица, ул. „Балкан“ № 29
тел.: 0454/4 25 34, факс: 0454/ 42252;
dl_tvardica@abv.bg
ЕИК 2016176540084

РЕЗЮМЕ

1. Същност и особености на държавно горско стопанство като организационна структура

В горскоадминистративно отношение ТП ДГС „Твърдица“ се числи към „Югоизточно държавно предприятие“ ДП – Сливен и като такова осъществява функции на държавното предприятие в определения му обхват на дейност, включващ изпълнение на горскостопанския план за горските територии – държавна собственост, изпълнение на ловностопанския план и изпълнение на поддържащи и/или възстановителни дейности в горски територии – държавна собственост, предвидени в плановете за управление на защитени територии.

Функциите на ТП ДГС „Твърдица“ включват още организирането и провеждането на мероприятия по защита на горските територии – държавна собственост, както и организиране и провеждане на противоерозионни мероприятия. Предприятието в същото време осъществява поддържане разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях, както и създаване на нови гори върху земеделски територии, организиране и възлагане на проектирането и строителството в горите и земите в горските територии – държавна собственост.

ТП ДГС „Твърдица“ носи името на гр.Твърдица, където се намира и седалището му. Разположено е в северозападния край на Сливенска област. В сегашните си граници държавното горско стопанство обхваща горите и горските земи на всички населени места от община Твърдица: гр.Твърдица с квартал Козарево, с. Бяла Паланка, с. Жълт бряг, с. Боров дол, гр. Шивачево, с. Сборище, с. Оризаре, с. Червенаково, с. Близнец и с. Сърцево.

На територията на стопанството има изградена мрежа от камионни пътища, която в съчетание с наличната шосейна мрежа е добра предпоставка за стопанисването и охраната на горите. Състоянието и проходимостта на пътищата зависи много от текущата им поддръжка, която е насочена основно там, където се извършват горскостопански мероприятия в момента.

Чрез функциите си ТП ДГС „Твърдица“ освен работещо за един икономически ефективен сектор в лицето на държавата от една страна, се явява и своеобразен мост между интересите на частния сектор, пряко зает с дървопреработвателната промишленост и обществеността.

2. Физико - географска характеристика

Географско положение. ТП ДГС „Твърдица“ заема южните склонове на част от Елено-Твърдишката планина, която представлява най-източния дял на Централна Стара планина, хълма Межденик (Меджерлик) и част от северните склонове на най-източните части на Сърнена Средна гора. Пространството между полите на Стара планина и Средна гора представлява част от Подбалканските полета.

Горското стопанство е с неправилна четириъгълна форма с дължина изток-запад 28 km. и север– юг 26 km.

Релеф. В старопланинската част на стопанството релефът е предимно среднопланински, а в ниските части – нископланински. Теренните форми са ясно изразени – билата са заоблени в горната си част, но при спускането в южна посока доловете се всичат дълбоко в склоновете, които преминават в стръмни и дълбоки, като разчлененията са на места до урвести. Средногорският релеф се характеризира с типично ридово-хълмист вид – билото на Средна гора е ясно очертано, а в северна посока се отделят множество второстепенни била. Частта от стопанството разположена в подбалканските полета определя равнинния характер на релефа, като тук залесени площи почти няма. Най-ниската точка на стопанството се намира по поречието на р. Тунджа – 205 m a.s.l., а най- високата е вр. Чумерна (1536 m a.s.l.).

Геоложки строеж и петрографски състав. Според тектонското райониране на страната, ТП ДГС „Твърдица“ попада основно в две големи тектонски зони – на Източния Балкан и Средногорието.

Основните скали в района на стопанството са се образували през различни геоложки периоди – от архайската ера до кватернера. Те са както от интрузивен (южнобългарски и старопланински гранити), така и от метаморфен (кварцошисти, кристални шисти, гнайси) или седиментен (пясъчници, алеврити, глини, конгломерати, варовици, доломити, мергели) произход.

Характерно за разпространението на основните скали в района на стопанството е, че са разположени приблизително на ивици, с посока запад – изток, успоредни на централното било на Стара планина, с различна ширина.

Климатични условия. Според класификацията на Събев-Станев в "Климатични райони на България и техният климат", 1963 г., територията на ТП ДГС „Твърдица“ се намира в Европейско-континенталната климатична област. Климатичните подобласти са две: Умерено-континентална климатична подобласт, с един климатичен район – този на Планинския климатичен район – среднопланинска част и в Преходно-континенталната климатична подобласт с два климатични района – Задбалкански нископланински климатичен район и района на Източните задбалкански полета.

Най-северните части на стопанството, с надморска височина над 1000 m, попадат в Планинския климатичен район – Среднопланинска част. Задбалканският нископланински климатичен район обхваща по-ниските части от южните склонове на Стара планина, разположени между 500 и 1000 m a.s.l., както и частта разположена в Средна гора. Останалата част (с надморска височина до 500 m a.s.l.), между Стара планина и Средна гора (Твърдишкото поле) попада към климатичния район на Източните задбалкански полета.

Средната годишна температура на въздуха се движи от 11,5°C до 5,4°C (изчислена в съответствие с вертикалния температурен градиент) – за високите му части. Най-ниската средна месечна температура е през януари – минус 7°C, а най-високата през август 22,5°C. Средната годишна абсолютна максимална температура се движи от 36°C до 23,5°C, а средната абсолютна минимална температура от минус 15°C до минус 20°C.

Почви. Разнообразието в петрографския състав и варирането на климатичните условия определя и почвеното разнообразие в района на ТП ДГС „Твърдица“. Тук са разпространени три основни почвени типа – канелени горски почви, кафяви горски почви и наносни почви. Влияние върху образуването им са оказали освен посочените два фактора и акумулативната дейност на водните течения и развитието на различните растителни формации. Канелените горски почви са излужени в една или друга степен, кафявите почви са представени и с трите подтипа, а наносните почви са алувиални и ливадно-блатни.

Растителност. Според “Класификационна схема на типовете горски месторастения в Република България” от 1983 година, територията на ТП ДГС „Твърдица“ попада в Тракийската (Т) горскорастителна област – подобласт Горна Тракия (ГТ), а във вертикално отношение – в следните пояси и подпояси:

- ✓ **Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0-700 m a.s.l.) T-I-1.** Естествената растителност в този подпояс е представена от естествени смесени насаждения от черна елша, бяла върба и черна топола. На места в състава участва обикновен орех. Създадените тополови култури са от клона (И-214) със средна производителност.
- ✓ **Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 m a.s.l.) T-I-2.** Този подпояс е зает от чисти, смесени средно и нискобонитетни издънкови насаждения от благуна,

зимен дъб, космат дъб, цер, акация, воден и келяв габър. Създадените чисти и смесени иглолистни култури са предимно от черен бор и по-малко от бял бор и акация със средна производителност.

- ✓ **Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (500-700 m a.s.l.) T-I-3.** В подпояса са разпространени чисти и смесени с преобладание на зимен дъб и благун средно и нискобонитетни издънкови насаждения за превръщане и доста ограничено такива със семенен произход. На най- бедните месторастения и особено при варовита скална основа са разпространени издънкови насаждения с преобладаващото участие на келяв габър и мъждрян, а разпространението на дъбовете е ограничено. По влажните долове насажденията са предимно смесени с участието на бук и габър от семенен или издънков произход. Създадените чисти и смесени иглолистни култури са предимно черен и бял бор със средна производителност.
- ✓ **Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200 m a.s.l.)– T-II-1.** В този подпояс са широко разпространени чисти и смесени средно и високобонитетни насаждения от бук и габър. На места единично или до 1-2 десети в състава участват обикновения явор и шестила, а по билата и на припечни изложения- зимния дъб. При подходящи лесорастителни условия този вид формира и чисти или смесени с преобладание насаждения, с издънков и по-рядко семенен произход. При стръмни терени и варовита скална основа са разпространени смесени насаждения, в състава на които освен посочените видове участват мъждряна, полския клен, планинския ясен, водния габър. При варовита скална основа, явор, зимен дъб. В горните части на водосборите на Боровдолска и Студената река, в относително малки находища или единично в състава на по-големи насаждения са разпространени черен бор и обикновена ела. Чистите и смесени иглолистни култури са от бял бор, смърч, зелена дуглазка, по-рядко от черен бор и явор със средна и висока производителност в зависимост от заеманото месторастене.
- ✓ **Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1200-1700 m a.s.l.) – T-II-2 .** Подпоясът заема ограничена площ непосредствено под връх Чумерна и тук растат чисти букови насаждения със средна производителност и няколко смърчови култури.

Съгласно утвърден протокол от първо лесоустройствено съвещание от 02.07.2010 година, горското стопанство е устроено с 4 горскостопански участъка.

Основните дървесни видове в ТП ДГС „Твърдица“ са:

- Иглолистни - 12.5% (Черен бор - 6,3%, Бял бор - 3,4%, Смърч - 1,9%, Атласки кедр - 0,3%, Ела - 0,2%)
- Широколистни - 87,5% (Бук - 46,8%, Зимен дъб - 13,7%, Благун - 10,4%, Габър - 4,8%, Келявгабър - 4,6%, Бяла акация - 2,6%, Цер - 0,9%, Мъждрян - 0,8%, Обикновен Явор - 0,7%, Космат дъб - 0,7%, Сребролистна липа - 0,3%).

I – ви горскостопански участък „Твърдица“ – носи името на гр.Твърдица, където се намира и седалището му. Общата площ на участъка е 9329.2 ha., от която залесена – 8637.2 ha и незалесена- 692.0 ha. Общата дървопроизводителна площ е 8654.7 ha., а недървопроизводителната – 674.5 ha. Общия запас без клони е 1428220 m³, а с клони – 1626375 m³ Същите стойности само за държавния горски територии на участъка са: обща площ – 2968.4 ha, от която залесена – 2771.7 ha и незалесена – 196.7 ha. Общата дървопроизводителна площ е 2778.2 ha., а недървопроизводителната – 190.2 ha. Стойностите на общия запас са съответно – 386490 m³ без клони и с клони – 437745 m³

II – ри горскостопански участък „Блягорница“ – носи името на р. Блягорница, която протича през територията му. Общата площ на участъка е 4867.3 ha, от която залесена – 4506.1 ha и незалесена- 361.2 ha Общата дървопроизводителна площ е 4535.4 ha, а недървопроизводителната – 331.9 ha. Общият запас без клони е 806810 m³, а с клони – 925705 m³ Същите стойности само за държавния горски територии на участъка са: обща площ – 2706.7 ha, от която залесена – 2493.3 ha и незалесена – 213.4 ha. Общата дървопроизводителна площ е 2520.9 ha, а недървопроизводителната – 185.8 ha. Стойностите на общия запас са съответно– 420290 m³ без клони и с клони – 482565 m³

III – ти горскостопански участък „Шивачево“ – носи името на гр. Шивачево. Общата площ на участъка е 5208.7 ha, от която залесена – 4465.3 ha и незалесена – 743.4 ha. Общата дървопроизводителна площ е 4511.5 ha, а недървопроизводителната – 697.2 ha. Общия запас без клони е 449960 m³, а с клони – 512760 m³ Същите стойности само за горски територии на участъка са: обща площ – 4604.7 ha, от която залесена – 3904.4 ha и незалесена– 700.3ha. Общата дървопроизводителна площ е 3948.4 ha, а недървопроизводителната – 656.3 ha. Стойностите на общия запас са съответно– 418870 m³ без клони и с клони– 477700 m³

IV – ти горскостопански участък „Бяла паланка“ – носи името на едноименното село, където се намира и седалището му. Общата площ на участъка е 9457.1 ha, от която залесена – 9138.5 ha и незалесена – 318.6 ha. Общата дървопроизводителна площ е 9145.8 ha, а недървопроизводителната – 311.3 ha. Общият запас без клони е 1563905 m³, а с клони – 1792490 m³ Същите стойности само за горски територията на участъка са: обща площ– 9275.3

ha, от която залесена – 8957.7 ha и незалесена – 317.6 ha. Общата дървопроизводителна площ е 8965.0 ha, а недървопроизводителната – 310.3 ha. Стойностите на общия запас са съответно – 1537800 m³ без клони и с клони – 1762910 m³.

3. Икономически условия

Горите на ТП ДГС „Твърдица“ са разположени на територията на община гр. Твърдица, Сливенска област. Разпределението на общата и залесена площ по землища, както и тяхната лесистост е представено в табл.1.

Таблица 1. Разпределение на общата и залесена площ по землища

Землище	Обща площ на землището, ha	Залесена площ, ha	Лесистост, %
гр. Твърдица	14152.5	10163.9	71.8
с..Сборище	4885.1	2404.2	49.2
гр.Шивачево	7326.0	3838.1	52.2
с.Боров дол	3751.8	3154.5	84.1
с.Б.паланка	4932.6	4385.2	88.9
с.Жълт бряг	1905.3	1583.4	83.1
с.Близнец	690.2	148.0	21.4
с.Сърцево	531.8	333.5	62.7
с.Червенаково	1076.9	168.2	15.6
с.Оризаре	2078.5	578.1	27.8
Общо община гр. Твърдица	41330.7	26747.1	64.71

От изложените данни и тяхното нагледно представяне се вижда, че залесената площ ТП ДГС „Твърдица“ към момента заема 65% от общата площ на стопанството, при средна за страната 30%, което оказва положително влияние върху дейността на предприятието, тъй като горите имат важно стопанско значение като:

- източник на строителна дървесина за нуждите на материалното производство
- източник на дърва за огрев за задоволяване нуждите на местното население
- пасищно-фуражна база за животновъдството, което позволява добива на голямо количество листников фураж, а от поляните и ливадите – сено
- добив на значителни количества гъби, горски плодове, липов цвят, жълт кантарион, бърза, шипка, глог и други билки, което осигурява допълнителни доходи на голяма част от местното население
- ловностопанското значение – горските местообитания благоприятстват развъждането на ценен дивеч (благороден елен, сърна, дива свиня, зайци и други) и създават добри условия

за развитие на ловен туризъм, включително и международен ловен туризъм. Любителски риболов може да бъде практикуван в яз. „Жребчево” и в поречието на р. Тунджа.

Горейзложените дейности осигуряват не само работни места, но и съществени приходи на горското стопанство, местното население и държавата.

Освен стопанско значение горите имат и не по-малко важни други полезни функции:

- защитно-водоохранни и противоерозионни функции

В горите и горските земи на територията на ДГС „Твърдица” са разположени двадесет вододайни зони, с обща площ над 3500 ha, които осигуряват питейната вода на населените места в района. Известна част от горите във водосборния басейн на яз. „Жребчево” са включени в технически проект за борба с ерозията и осигуряват нормалното функциониране на този инженерен обект с национално значение.

- здравно-украини функции

Районът на горското стопанството е с богати природни дадености и е обект на пешеходния планински туризъм. На територията на горските територии са разположени хижите „Буковец” и „Чумерна”, а по-известни защитени обекти са природната забележителност „Еленската глава” и защитените местности „Белокравещица” и „Марков бук” („Хайдушки чукар”).

Горите да заемат централно място за постигане на екологична икономика и за да бъдат остойностени ползите, които те могат да предоставят, същите трябва да се управляват по устойчив начин, включващ гарантиране на опазването на горите.

С провеждането на проектираните от ТП ДГС „Твърдица“ комплексни горкостопански мероприятия, с подобряването на охраната и контрола при стопанисването на горите ще се осигури нарастване на ролята им за динамичното развитие на икономиката на общината, социалното им значение, ще се подобряват и повишават техните специални функции.

Изготвил:...../п/*.....
/инж. Д. Христова/

Директор:...../п/*.....
/инж. К. Ашламов/

